

Procedure en criteria ten behoeve van het advies van de gemeenteraden aan Commissariaat voor de Media voor de aanwijzing van de lokale omroep voor periode 2017-2022

Aanleiding

De huidige termijn van de lokale omroep voor Leiden, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude loopt af per 22 oktober 2017. Bij het Commissariaat voor de Media (CvdM) hebben zich 2 kandidaten gemeld voor de nieuwe 5-jaars vergunning (periode 22-10-2017 tot 22-10-2022) voor de genoemde 4 gemeenten.

Het betreft:

- de huidige lokale omroep Holland Centraal Unity (St. Agglomeratieomroep Holland Centraal) en
- Sleutelstad (St. Lokale Omroep Regio Leiden/Lorelei)

Het Commissariaat neemt pas een aanwijzingsbesluit voor de lokale omroep, als de betreffende gemeenteraden hebben geadviseerd over de vraag of de lokale omroep voldoet aan de eisen die de Mediawet 2008 stelt. Daarom heeft het CvdM de 4 gemeenten gevraagd om een advies uit te brengen. Voor het advies is uitstel verleend tot 1-1-2018.

Procedure

Het gaat hier om een procedure waarbij per gemeente 2 kandidaat lokale omroepen zijn aangemeld, die zich bovendien hebben aangemeld voor 'meerdere gemeenten'. Concreet betekent dit voor de procedure:

➤ Per gemeente:

De gemeenteraad moet in zijn advies de volgende vragen met een duidelijk ja of nee beantwoorden:

- Is de lokale omroep een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid? Met andere woorden: is het een stichting of een vereniging?
- Stelt de lokale omroep zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media- aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een gemeente leven?
- Heeft de omroep een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?
- Is dit programmabeleid bepalende orgaan (pbo) representatief samengesteld?
 - de leden/samenstelling van het pbo moet een afspiegeling zijn van de lokale geledingen
- Als de beide kandidaat lokale omroepen elk een representatief pbo hebben, dan bevordert het college van B en W, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, het samengaan van deze aanvragers.

Samengaan bevorderen

Zijn er voor één gemeente meerdere aanvragers met elk een representatief pbo, dan bevordert het college van B en W, voor zover redelijkerwijs mogelijk, het samengaan van deze aanvragers. Per gemeente kan er maar één lokale omroep worden aangewezen. Door in gesprek te gaan met de aanvragers, kan worden gepolst of de instellingen bereid zijn samen te gaan, zodat er uiteindelijk één aanvrager overblijft.

- Als de omroepen definitief niet met elkaar willen samengaan, zal de gemeenteraad over de afzonderlijke aanvragen moeten adviseren.
Het Commissariaat vraagt de gemeenteraad dan om gemotiveerd te adviseren (= aanvullend advies) welke aanvrager het beste de functie van lokale omroep kan uitoefenen. De gemeenteraad heeft immers bij uitstek zicht op de lokale omstandigheden die relevant zijn voor deze inschatting.

Lokaal toereikend media-aanbod

Lokale omroepen voorzien burgers van informatie over zaken die hun dagelijkse leefomgeving spelen. In de mediawet is vastgelegd dat het aanbod van lokale omroepen voor ten minste vijftig procent van de uitzendduur moet bestaan uit aanbod van informatieve, culturele en educatieve aard, dat in het bijzonder betrekking heeft op de gemeente waarvoor het aanbod bestemd is (artikel 2.70).

Om zijn publieke functie echt goed uit te kunnen voeren moet dit aanbod echter ook op alle platforms beschikbaar zijn en van goede kwaliteit zijn. Zeker in het licht van de veranderingen in mediagebruik van consumenten en de toegenomen concurrentie moeten lokale omroepen hun toegevoegde waarde kunnen bewijzen.

Daarom hebben de NLPO en VNG in een convenant vastgelegd dat een volwaardige streekomroep een zogenaamd Lokaal Toereikend Media-Aanbod (LTMA) moet bieden. Daaronder verstaan we in ieder geval:

Inhoudelijk criteria:

- aanbod dat gericht is op de omgeving waarin mensen wonen, werken, sporten, naar school gaan, uitgaan, winkelen en gebruik maken van publieke voorzieningen;
- voor een streek met een eigen geografische, economische en sociaal-culturele identiteit of enige mate van samenhang. Kan gemeentegrenzen overschrijdend zijn;
- aanbod dat voor iedereen in de streek bereikbaar en vindbaar is;
- aanbod dat beschikbaar is op alle relevante platforms;
- aanbod (audio, video, tekst en foto's) dat wordt gepubliceerd op ten minste de (lineaire, digitale) radiozenders en (lineaire, digitale) televisiekanalen bij alle must-carry pakketaanbieders, en via eigen internetkanalen, waaronder sociale media, mobiele apparaten en OTT;
- op alle kanalen en in alle mediatypen minimaal vijf dagen per week nieuws brengt, inclusief redactionele bereikbaarheid van 24 uur per dag en zeven dagen per week bij calamiteiten.

Criteria voor de werkwijze, bedrijfsvoering en de organisatie:

- in hoeverre vervult de lokale omroep de rol van 'bewaker van de democratie, een platform voor discussie en opinie'? Zorgt men voor samenhang in de gemeenschap, voor burgers die zich betrokken en verantwoordelijk voelen voor hun omgeving?
- komt het aanbod tot stand door een professionele bedrijfsvoering;
- is er sprake van een optimale kruisbestuiving tussen professionals en vrijwilligers, c.q. betaalde en onbetaalde krachten

Aanvullende criteria OLON-VNG

- brede gerichtheid (zoals bereik onder jongeren)
- samenwerken met lokale partners/organisaties
- afstemming met andere omroepen en media-initiatieven
- aanwezigheid van markt-, luister-/kijk- en klanttevredenheidsonderzoek
- eventueel aangevuld met checklist criteria lokaal toereikend media-aanbod OLON (zie bijlage)..

➤ **Voor meerdere gemeenten:**

Bij een aanvraag voor meerdere gemeenten moet de lokale omroep zorgen voor een evenredige en evenwichtige verdeling van de leden van het pbo over die gemeenten. Zowel voor het aantal leden als de stromingen die zij vertegenwoordigen. Er kan ook sprake zijn van gemeentegrenzen overstijgende stromingen. Dat laatste zullen de gemeenteraden in hun advies ook moeten beoordelen.

Niet de feitelijke vestigingsplaats van de lokale omroep is dan van belang, maar het mogelijke bereik. De pbo-leden van een omroep die niet in de eigen gemeente woonachtig zijn, kunnen toch representatief zijn voor een bepaalde stroming in die gemeente.

➤ Gezamenlijk advies meerdere gemeenten

Bij een aanvraag van een omroep voor meerdere gemeenten moeten de gemeenteraden van die gemeenten een gezamenlijk advies uitbrengen. Dat hoeft niet in een gezamenlijke vergadering.

Aan de voorwaarden van een gezamenlijk advies is voldaan als:

- de betrokken gemeenteraden in hun adviezen verwoorden dat zij in aanmerking hebben genomen dat het een aanwijzingsaanvraag betreft voor meerdere gemeenten;
- de adviezen van de gemeenteraden betrekking hebben op een pbo met dezelfde samenstelling;
- de adviezen eensluidend zijn:
 - adviezen worden geacht eensluidend te zijn als de adviezen van de gemeenteraden over de representativiteit van het pbo overeenstemmen. Zo niet, dan is geen sprake van een gezamenlijk advies en zal de aanvraag in zijn geheel moeten worden afgewezen.

Uit het bovenstaande kunnen de volgende vragen worden gesteld.

ALGEMEEN

De gemeenteraad moet in zijn advies de volgende vragen met een duidelijk ja of nee kunnen beantwoorden:

1. Is de lokale omroep een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid?
Met andere woorden: is het een stichting of een vereniging?
2. Stelt de lokale omroep zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media- aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een gemeente leven?
3. Heeft de omroep een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?
4. Is dit programmabeleid bepalende orgaan (pbo) representatief samengesteld?
 - a. de leden/samenstelling van het pbo moet een afspiegeling zijn van de lokale geledingen
5. Als de beide kandidaat lokale omroepen elk een representatief pbo hebben, dan bevordert het college van B en W, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, het samengaan van deze aanvragers. Zijn de omroepen bereid om met de overige kandidaat-lokale omroep samen te werken, dan wel samen te gaan tot één lokale omroep?

AANVULLEND

6. De lokale omroep moet de mensen in de regio met een aantal kanalen bedienen (radio & tv & internet). Met die verplichting als uitgangspunt:
 - a. Welke visie heeft uw omroep op het zo breed mogelijk bereiken van de bewoners van de regio (kanalen)?
 - b. Hoe stemt u het aanbod af met andere omroepen/media-initiatieven?
7. Uitleg over de bedrijfsvoering met betrekking tot inzet van vrijwilligers.
8. Is er voldoende aandacht voor specifieke dorpen/wijken. Hoe wordt dit georganiseerd?
9. Op welke wijze wordt omgegaan met interactie met/participatie met burgers in de mediaproductie?
10. Hoe wordt de redactionele aandacht voor alle maatschappelijke stromingen/organisaties geborgd en wat is daarvan te zien?
11. Hoe ziet uw omroep de rol als het gaat om de functie van 'bewaker van de democratie'? Op welke wijze wordt hier invulling aan gegeven?